

Seminarium om Vatten och Skog

- Vad kan svenska skogsaktörer dela med sig av internationellt?

Swedish Water House, 4:e april, 2014

Även om boreal skog har andra hydrologiska förutsättningar än tropisk skog, så har svenska erfarenheter och kunskap om institutionella förutsättningar global relevans för att säkra skogens fundamentala funktion för vattnets kretslopp. Svensk skogsnäring har också mycket att vinna på ett ökat internationellt engagemang. Det framkom under Swedish Water House seminarium där deltagare från skogsnäringen, forskning, miljöorganisationer och myndigheter diskuterade skogens fundamentala roll för vattnets kretslopp samt redogjorde för sitt arbete med vatten i Sverige och Internationellt. Det konstaterades att högre svensk närvaro i internationella skogsprocesser och projekt är efterfrågad och Swedish Water House kommer därför att bjuda in till en klustergrupp på temat Vatten och Skog, där svenska skogliga aktörer kan diskutera hur Sveriges kunskap och erfarenheter om uthålligt skogsbruk med hänsyn till vattnets kretslopp kan integreras bättre i internationellt arbete.

Samtliga presentationer finns på Swedish Water House hemsida,
http://www.swedishwaterhouse.se/en/seminars/2014/Uppstartsseminarium_Vatten_och_Skog.html.

Katarina Veem, Director och **Lotta Samuelson, Programme Manager på Swedish Water House (SWH)** inledde dagen med att hälsa alla välkomna och berättade att SWH är en plattform för dialog om vatten- och utvecklingsfrågor mellan svenska aktörer. I år startas dialoger om 5 nya områden och det här seminariet är en uppstart till dialog med skogens aktörer om Sveriges relevans och möjligheter att bidra till att säkra skogens funktion i vattnets globala kretslopp.

Presentationer

Mats Eriksson, Director, Climate change and Water, SIWI – Managing demands for a Water Wise World

Mats redovisade för globala trender/och prognoser från bland annat OECD och World Economic Forum för klimatförändringar, befolkningstillväxt och vattenförbrukning i världen. För att föda en befolkning på 9 miljarder människor 2050 måste matproduktionen öka med 70% enligt FAO, och enligt OECD kommer energibehovet komma att vara 80% högre. Vattenbehovet prognostiserar ökar med 55% och störst ökning kommer BRIICS och utvecklingsländerna att stå för. Siffrorna är uppskattningar, men indikerar storleken på de utmaningar som världssamfundet står inför.

Hushållens användning av vatten förväntas öka marginellt och jordbruket förutspås kunna minska sin bevattning till följd av teknikutveckling och förbrukningseffektiveringar. Energisektorn och tillverkningsindustrin däremot prognostiseras öka sin konsumtion i sådan omfattning att konkurrensen om vatten mellan olika sektorer kommer att bli uppenbar.

Skogen är central för vattencykeln. Skogens förmåga att fånga regnvatten och reglera vattenflöden gör att besogade områden är kritiska för tillgång på rent vatten i lagom mängd för människor i både städer

och glesbygd. En ökad efterfrågan på vatten som OECD förutspår kommer öka behovet av att diskutera skogarnas betydelse för vatten.

Malin Falkenmark, Senior Scientific Advisor, SIWI – Skogens roll i vattnets kretslopp.

Vatten är planetens blodomlopp som passerar genom de terrestra ekosystemen, och skogen är en grundläggande del av detta blodomlopp. Skogarna konsumerar mycket vatten som avdunstar tillbaka till atmosfären. När regnet träffar marken delas den upp i ”grönt” (evapo-transpiration) respektive ”blått” vatten (avrinning). Det blå vattnet används av människor och industri.

Skogarna, och allra mest de tropiska skogarna, är vitala för regn-genereringen, medan markanvändningen är vital för regn-uppdelningen (avdunstning som bildar ny nederbörd över nedvindsområden och bildningen av blåvatten för människor och industri). Förändrad markanvändning (uppodling, skogsröjning och skogsplantering) påverkar flöden av vatten nedström och tillgängligheten för människor. Odlade grödor tar inte upp lika mycket vatten som skog, varför uppodling av skogsmark resulterar i mer blåvatten, och mindre återföring till atmosfären. Tropiska torrområden är särskilt sårbara för omvandling av tidigare trädbevuxen mark.

Anders Malmer, Director SLU Global – Vatten och skogsbruk i utvecklingsländer

Synen på skog och hydrologi är präglad av kunskapsutveckling i boreala områden. Förutsättningarna varierar dock kraftigt i olika delar av världen, t.ex. vad gäller klimat, befolkningstäthet och skogstäckning.

Det finns motstående uppfattningar om skog och skogshydrologi. Enligt den så kallade ”svamp effekten” förbättrar träd jordens infiltrationsförmåga så att grundvatten bildas och ytavrinningen reduceras. Därmed finns större lager av vatten i undervattenskällor till torra perioder och översvämningar under kraftiga regn minskas. ”Trade-off teorin” däremot menar att träd avdunstar mer vatten än de bidrar till grundvatten och trädplanteringar förstärker vattenbrist och konkurrensen om vatten.

Befintlig forskning fokuserar på brukad skog och skogsplantager. I utvecklingsländer är skog och agroforestry med varierande täthet ofta integrerad i annan markanvändning. Dessa områden med varierande träd täthet är hittills bristfälligt studerade och befintliga teorier räcker inte till för att förklara hur hydrologin i dessa trädlandskap fungerar. Forskning vid SLU indikerar att det för varje landskap finns en optimal träd densitet som balanserar grundvattenbildningen med avdunstning från träden. Akademiskt utbyte om tropiskt skogsbruk mellan svenska och tropiska institutioner skulle vara ömsesidigt intressant och givande.

Svensk skogshistoria och kunskap om hur vi har lyckats skapa marknadsvärden för våra trädslag kan vara intressant ur ett sydligt perspektiv, trots våra olika förutsättningar, liksom erfarenhetsutbyte om drivkrafterna till ett uthålligt skogsbruk, funktionella regelverk och ägande förhållanden som bidrar till bevarade skogar och god förvaltning av skogens hydrologiska förmåga.

Fredrik Ingemarson, SIFI – Milstolpar i svenskt skogsbruk och skogspolicy.

Fredrik redogjorde för svensk skogshistoria och visade att det har tagit 400 år för Sverige att nå dit vi är idag. Det svenska landskapet och skogen har genomgått en omfattande restaureringsprocess från total utarmning till att skogsägarna idag investerar i långsiktig skogsskötsel och naturresursförvaltning trots den långa investeringshorisonten. Svenska skogsägande bönder har idag en stark roll i svensk skogspolitik, och har starkt bidragit till att skogsproduktionen ökade med 60 % under 1900-talet.

De institutionella förutsättningarna har varit nyckeln i det framgångsrika skogsbruket. När Sverige lade om från allmänt till privat ägande skapades stabila, tydliga rättigheter för markägare. Drivkraften för staten var att säkra hushållsbehovet av virke och trämassa.

Även om boreal skog har andra hydrologiska förutsättningar än tropisk skog, så har svensk erfarenhet och kunskap om institutionella förutsättningar (exempelvis tydliga aktörer och policys samt förtroendet för myndigheter och andra skogliga aktörer) global relevans. Särskilt viktigt är:

- Tydliga brukande- och äganderätter för skogsmark
- Minska sociala konflikter och ekonomiskt motiverade brott
- Etablering av styrmedel som inspirerar ägarna att bygga långsiktigt
- Utbildning och samarbete mellan praktik och forskning
- Inventering och uppföljning
- Tillit, lokal förankring och väl definierade roller för aktörerna på marknaden

För att vara relevanta i ett globalt sammanhang behöver den svenska modellen anpassas till lokala förhållanden.

Mårten Larsson, Skogsdirektör, Skogsindustrierna – Water Profile för svenskt skogsbruk och skogsindustri.

IVL Svenska Miljöinstitutet utförde 2011 på uppdrag av Skogsindustrierna studien ”Water Profile för den svenska skogsindustrin”. Syftet var att identifiera skogsbrukets och tillverkningsprocessernas inverkan på vattenflöden ur ett miljö- och resursperspektiv. Drivkraften till initiativet var en studie av vattenförbrukningen från Trente University i Nederländerna som diskuterades vid ett seminarium på World Water Week året innan. Studien utgick från att evapotranspirationen från skog räknas som förbrukning av vatten vilket leder till slutsatser att det är mer vattenresurseffektivt att producera papper från tropisk pappersmassa än svensk. Vid seminariet bemöttes synpunkten av forskare från forskningsprogrammet Future Forests med att skog är en del av vattencykeln och bör ses som en tillgång och inte som förbrukning i kalkylerna.

”Water Profile” för skogsbruket definieras som den påverkan på kvantitet och kvalitet på vattnet i avrinningen från skogs-ekosystemen som kan tillskrivas det skogsbruk som bedrivits för att producera vedråvara till den svenska skogsindustrin. I skogsbruk inkluderas metoder för t. ex. avverkning, återbeskogning samt andra skogsbruksåtgärder. Studien var kvalitativ och gjordes på landskapsnivå under en omloppstid. Bedömningarna skedde utifrån två alternativa referensscenarier, ett mindre respektive ett mer intensivt skogsbruk jämfört med idag.

Den övergripande slutsatsen av studien var att den svenska skogsindustrins och skogsbrukets påverkan på vattentillgång och vattenkvalitet är begränsad och i vissa fall positiv. Verksamheterna orsakar inte vattenbrist och påverkar inte vattnets användbarhet. Utifrån ett vattenperspektiv är därmed förutsättningarna i Sverige goda för skogsbruk och skogsindustri.

Sofi Alexanderson, Naturvårdshandläggare, WWF – En verktyglåda för god vattenhänsyn i skogen

Världsnaturfonden WWF har under ett antal år drivit projektet ”Levande skogsvatten” som syftar till att bidra till bättre vattenhänsyn. Inom projektet har ett informationspaket producerats, ”WWFs verktyglåda för god vattenhänsyn i skogen”. Verktyglådan ger tips och vägledning för de som planerar vattenhänsynen i skogen. Att jobba för en bra vattenhänsyn i skogen blir allt viktigare för att ekosystemet ska må bra och ligger helt i linje med EUs ramdirektiv för vatten.

Verktyget består i en Naturvärdesinventering (NPK+), som bedömer vattendragets Naturvärden (N), Påverkan (P), Känslighet (K), samt Plusvärde (+), t.ex. kulturlämningar. Inventeringen utförs av planläggaren som gör skogsbruksplanen. Resultatet kan därefter översättas till "Blå Målklassning" som uttrycker ambitionsnivån för hänsynen till ett vattendrag och vilka åtgärder som skall göras. Systemet liknar den befintliga modellen för målklassning av skogsbestånd där avvägning mellan produktion och miljö görs. Verktögen har tagits fram tillsammans med skogliga aktörer och har medvetet gjorts enkla och tillämpbara.

Både myndigheter, privatskogsbruket och skogsföretagen använder sig av verktygslådan. Processen från kunskapshöjning till planering till optimerad naturvård kan ta tid, det är först vid implementeringen i fält som resultaten från naturhänsyn i form av god ekologisk status uppnås. Sådana resultat har inte setts ännu. Målet är också att höja blicken från objektsnivå (bestånd) till landskapsnivå och få till planeringen utifrån ett avrinningsområdesperspektiv för att nå en optimerad vatten- och naturhänsyn.

Metoden är byggd utifrån svenska förhållanden men kan vara relevant även för andra länder om den anpassas till lokala förhållanden.

Christer Segerstén, Ordförande, Södra Skogsägarna – Vatten – en nyckelfråga för Södra

Södras medlemmar är framför allt familjeskogsägare som i många fall har andra utkomster än skogsbruket. 70% bor på fastigheten eller i närheten. Medlemmarna har ett stort engagemang för vattnet i skogen och anser att mer åtgärder behövs för att skydda vattnet.

Södra har därför tillsammans med andra skogsägarföreningar och Studieförbundet utvecklat ett studiematerial baserat på WWFs verktygslåda "Levande skogsvatten". I studiecirklar erbjuds medlemmarna att öka sin kunskap om skogsvattnets betydelse för biologisk mångfald, hur man utför naturvärdesbedömningar och hur man för in blå målklasser i skogsbruksplanen. Anställda och entreprenörer utbildas i hur man etablerar kantzoner och undviker körskador. Vid slutavverkning förebyggs markskador genom planering av körvägar med hänsyn till markens bärighet och väderlek. Skulle marken trots de förebyggande åtgärderna skadas ser Södra till att reparera den. En nyligen utfärdad "markskoningsgaranti" vid slutavverkning innebär att Södra återställer marken i sitt ursprungliga skick om basvägarna får skador som är mer än 25 cm djupa på en sammanhängande sträcka av 50 m.

Södras drivkraft till åtgärderna är den svenska modellen som innebär att om skogsbruket inte tar tillräckligt ansvar så riskeras mer omfattande regelverk från Skogsstyrelsen och politiker. Södra föredrar den svenska modellen och traditionen med frihet under ansvar.

Olof Johansson, Miljöchef Sveaskog – Sveaskogs arbete med vattenfrågor

Sveaskog är till 100% ägt av svenska staten och har en uttalad vision att vara ledande inom hållbart skogsbruk. Vatten är en naturlig del av skogslandskapet, Sverige har 60.000 mil rinnande vattendrag, och hur vi skyddar vattenmiljöerna, utformar kantzoner etcetera uppströms ger effekter på vattenkvaliten i sjöar och hav nedströms. Vattenkvaliteten är en spegel av hur skogslandskapet ser ut.

Sveaskog arbetar med naturvårdsbedömning och blå målklasser. Som Sveriges största markägare kan man göra åtgärder i utvalda landskap som sedan utvärderas för att se om en generell tillämpning är aktuell. 20% av innehavet avsätts till naturvård, vilket inbegriper restaurering. Den brukade marken har historiskt sett annorlunda ut, våtmarkerna har minskat med 50% sen 1885 och restaurering av våtmarker är bland det mest effektiva åtgärderna för att göra naturvårdsnytta. Målklassningen hjälper till att identi-

fiera områden med höga vattenvärden som lämpar sig för restaurering och extra hänsyn. Sveaskogs uttalade målsättningen att restaurera 100 våtmarker har redan uppnåtts.

Internationellt skogsarbete är viktigt, bland annat för att säkra vattenförsörjningen. Det gäller på landsbygden liksom för storstäder - 40% av jordens städer är beroende av skogar för sin vattenförsörjning. Viljan att betala för ekosystemtjänster ökar därmed och i New York har man investerat i att bevara skog just för att kunna behålla god vattenkvalité.

För att undvika avskogning är det centralt att skapa värden kopplade till dem. Sveaskog är engagerad i organisationen "Forest Trends", som verkar för att öka skogars värde för samhället, hänsyn till skogens biologiska mångfald i skogsbruket och förbättrade förutsättningar för lokalbefolkning i närhet av skogen. Organisationen driver innovativa projekt och utbildning för att knyta ihop praxis och forskning.

Emma Berglund, Masterstudent SLU/SWH – En analys av vattenfrågan i skogsbruket

Emma informerade om sin Mastersuppsats, en så kallad "policy-analysis" syftar till att klargöra struktur och innehåll i svenskt skogsbruks vattenarbete, på policy- och förvaltningsnivå. Aktörer, resurser, maktförhållanden, regler/lagar och diskurser utreds genom dokumentanalys och intervjuer samt genom en "Policy Arrangement Approach". Studien genomförs under våren, och resultaten väntas i början av sommaren.

Berty van Hensbergen, Styrelseordförande, SSC Forestry Group - Landscape, Water and Forestry in Developing Countries

Världens skogstäckte fortsätter att minska i alarmerande takt. Avskogning i Syd har enorma konsekvenser för hydrologiska cykler och potentiellt på klimatet. Ett hektar skog konsumerar upp till 8 miljoner liter vatten på ett år, samtidigt fixeras upp till 40 ton koldioxid. Skogen spelar också en mycket viktig roll i regleringen av vattenflödet. Genom att vattnet absorberas av skogen och sedan långsamt släpps ut så kan vattnet flöda mer kontinuerligt över året. När ett storskaligt plantageskogsbruk etableras i torra områden krävs t.ex. många små och olikåldriga bestånd för att minimera variationer i vattenflödet över långa tidsperioder.

Skogarna i Syd går allt för ofta förlorade på grund av att människor som lever i och av dem inte får tillräckligt med fördelar från dem och därför föredrar (eller tvingas acceptera) att skogen omvandlas till annan användning, oftast någon form av jordbruk. För att minska avskogning och öka återbeskogning krävs att skogarna i Syd, precis som de sedan lång tid har varit i Sverige, bli ekonomiskt betydelsefulla för dem som bor i och runt dem. Så är inte fallet idag.

Sverige har, baserat på en unik historia, goda förutsättningar att hjälpa till med att förbättra utkomst-möjligheterna för små skogsägare i utvecklingsländerna. Särskilt erfarenheten av att organisera småskaliga producenter och hitta modeller för att bygga ömsesidigt och långsiktigt förtroende mellan skogsägare och industri är globalt intressant. Genom att dela med sig av dessa erfarenheter kan Sverige hjälpa små-skogsägare i Syd att behålla och vidareutveckla sina skogar till förmån för kommande generationer, det lokala och globala landskapet och för allas vår gemensamma framtid.

Gruppdiskussioner

Deltagarna delades in i smågrupper som var och en diskuterade två av sex frågeställningar:

- Vilka är nyckelfrågorna (metoder/aktiviteter) vad gäller hänsyn till vatten i svensk skogsindustri?
- Vilka är nyckelfaktorerna (händelser, policys, processer) som har lett fram till vattenhänsyn i Sverige?
- Vilken kunskap om hänsyn till vatten i skogsbruket har vi i Sverige som kan vara relevant ur ett globalt perspektiv?
- Hur kan kunskapen spridas?
- Vad vinner svensk skogsindustri på att engagera sig internationellt?
- Vad kan vara nästa steg i ett internationellt engagemang?

Sammanfattning av gruppdiskussionerna

Dagens hänsyn till vatten i svensk skogsnäring är en följd av proaktivt arbete av både skogsbolag, skogsindustri, myndigheter och forskning, drivet av opinionsbildning från media och miljöorganisationer samt svenska och europeiska regelverk. Inte minst har samverkan och dialog mellan skogens aktörer lett till ökad respekt, förbättrad kommunikation samt konstruktivt erfarenhetsutbyte. Hänsynen kan utvecklas vidare, exempelvis behövs anpassning till effekter av förväntade klimatförändringar, ett landskaps- och samhällsperspektiv på förvaltning av skogen och uppföljning av initierade hänsyns åtgärder som naturvärdesinventering av vattendrag, blå målklassning, anläggning av kantzoner och strategier för att minska körskador.

Även om boreal skog har andra hydrologiska förutsättningar än tropisk skog, så har svensk erfarenhet och kunskap om institutionella förutsättningar global relevans för att säkra skogens fundamentala funktion för vattnets kretslopp. Mycket intressant erfarenhet finns att dela med sig av från den svenska skogspolitiska processen de senaste 100 åren, som har lett till tydliga brukande- och äganderätter för skogsmark, etablering av styrmedel som inspirerar ägarna att bruka skogen långsiktigt och framväxten av ömsesidigt förtroende mellan skogsägare, industri och myndigheter. Sverige har också skog- och miljöexpertis som kan hjälpa till att stärka akademisk och yrkesmässig utbildning lokalt. Mer tekniska åtgärder som skogsbruksplaner, miljökonsekvensbeskrivningar och certifiering är också relevant att sprida internationellt, även om både åtgärder, utbildning och policys behöver anpassas till lokala förhållanden för att vara relevanta. Kunskapen kan exempelvis spridas genom studieresor, engagemang i internationella organisationer, processer och samarbetsprojekt.

Svensk skogsnäring är redan påverkad av den globala marknaden och skulle genom ett ökat internationellt engagemang kunna förbättra sin omvärldsbevakning, förfina sina affärsstrategier och utöka sitt produktsortiment genom tillgång till nya certifierade tropiska träprodukter. CSR arbetet skulle kunna fördjupas och den svenska skogsdebatten breddas. Enskilda företag kan gynnas av att själva synas internationellt, men än mer önskvärt skulle ett brett svenskt engagemang vara.

Svensk närvaro saknas och efterfrågas i internationella processer och projekt. En orsak är att Landsbygdsdepartementet och Skogsstyrelsen har begränsat med resurser för internationell verksamhet, till skillnad från Miljödepartementet som kan driva internationella frågor på ett helt annat sätt. Ett steg mot ett ökat svensk internationellt engagemang kan därför vara att en bred grupp aktörer använder befintliga och utarbetade kanaler för att gemensamt och med samlad kraft påvisa vikten av att satsa på skoglig internationell närvaro, till nytta för både svensk och internationell skogsnäring samt vattnets globala kretslopp.

Referat av bikupediskussioner: Vilka svenska kunskaper och erfarenheter av vattenförvaltning som kan bidra till att säkra skogens funktion i vattnets globala kretslopp.

Här följer en kortfattad sammanställning av eftermiddagens gruppdiskussioner. Deltagarna delades in i fem grupper och varje grupp diskuterade två av frågeställningarna nedan.

Vilka är nyckelfrågorna (metoder/aktiviteter) vad gäller hänsyn till vatten i svensk skogsindustri?

- Effekter av klimatförändringarna och anpassning till ändrade mönster för nederbörd och tillgång till vatten.
- Vidgade perspektiv på förvaltningen av skogen till ett helhetsperspektiv där fler sektorer i samhället integreras och skogen förvaltas ur ett landskapsperspektiv hellre än på beståndsnivå.
- Skötselåtgärder som dikesrensning, körskador, flottning etcetera behöver utvecklas och följas upp för bättre hänsyn till vattnets kretslopp.

Vilka är nyckelfaktorerna (händelser, policys, processer) som har lett fram till vatten hänsyn i Sverige)?

- Regelverk och politiska beslut, exempelvis Skogsvårdslagen, Miljöbalken, Svenska Miljömål, EUs Ramdirektiv för Vatten, Direktiv om bedömning och hantering av översvänningsrisker och Habitatdirektivet.
- Skogsforskning som utvecklar vetenskaplig fakta till utbildning, debatter och förvaltning.
- Proaktiva skogbolag som vill vara marknadsledande tar fram policydokument samt driver positioner och åtgärder.
- Miljöorganisationer driver utvecklingen genom policyarbete, påverkan på politiker och konsumenter och därmed marknaden.
- Media spegling av skogsbruket, exempelvis DN debattserie som lyfte frågor om averkningar, relationer till myndigheter.
- Samverkan och dialog mellan aktörer leder till förbättrad kommunikation, erfarenhetsutbyte.

Vilken kunskap om hänsyn till vatten i skogsbruket har vi i Sverige som kan vara relevant ur ett globalt perspektiv?

- Svensk skogshistoria, framför allt de senaste 100 åren. Processen i Sverige som har lett till privat markägande, trovärdiga system, förtroende mellan olika aktörer, utbildning av skogägare och tillgång till marknaden för privata aktörer.
- Systemanalys och policyarbete. Svenska system och strukturer har skapat drivkrafter för långsiktig skogsförvaltning och miljöhänsyn som en del av politiska mål för skogsbruket.
- Kunskapsöverföring och utbildning. Sverige har rik tillgång till skog- och miljöutbildade experter som kan hjälpa till att bygg upp utbildning lokalt. Metoder, lösningar och åtgärder behöver anpassas lokalt. Tekniskt stöd kan vara mer relevant till Ryssland och Baltikum, hjälp till policyformuleringar, beslutsfattande, ägande/nyttjanderätter mer relevant i tropikerna.
- Stakeholder dialogues. Att utveckla skogsbruket i dialog med alla relevanta aktörer, och väva in produktion och miljöhänsyn i rådgivning till markägare och entreprenörer.
- Organisation av mindre skogsägare. Svensk erfarenhet att utveckla skogsägarföreningarnas tillkomst och utveckling skulle kunna bidra till både mer uthålligt skogsbruk, vattenförsörjning och fattigdomsbekämpning. De flesta småbrukare i utvecklingsländer är inte organiserade, och den bristen leder till lägre vinstmarginaler för dem. Hur bygger man upp en organisation och nödvändig infrastruktur, aktörssamverkan och skapar ett integrerat civilsamhälle?
- Att skapa värden i skogen genom effektivitet, logistik och systemutveckling.

- Skogsbruksplaner – på bestånds och landskapsnivå, inom avrinningsområden. Skogsplanering är komplext och lokalt anpassade lösningar måste utvecklas lokalt.
- Miljökonsekvensanalyser.
- Ansvarsfull produktion och certifiering.
- Skogsbruksåtgärder – kan inte överföras direkt men det kan vara relevant att bidra till att utveckla lokalt anpassade och relevant åtgärder, beroende av exempelvis artkomposition, vattenbehov, jordar etcetera.

Hur kan kunskapen spridas?

- Studieresor med erfarenhetsutbyte direkt mellan aktörer, på plats.
- Utveckla biståndsprojekt/program inom Skog och jord som är biståndsberättigade näringar inom SIDA:s program för ekonomisk utveckling. Kunskapsöverföringen är större inom miljöområdet än inom skogsförvaltning idag, och här finns outnyttjad potential.

Vilka vinster finns för svensk skogsnäring på att engagera sig internationellt?

- Utveckla massaindustrierna och vedproducenterna som ”global players” och investorare.
- Det finns ett ekonomiskt värde att kunna importera certifierade tropiska trädprodukter till Sverige.
- Det är strategiskt viktigt att arbeta internationellt.
- Bättre anpassning till globala ekonomiska flöden – Sverige påverkas av vad som sker på den globala marknaden.
- Att jobba internationellt bidrar till den långsiktiga omvärldsbevakningen.
- Öka svensk skogsnäringens trovärdighet och CSR arbete. Flera svenska skogsföretag verkar globalt och har produktion i länder i Syd, - ansvarsfullt och trovärdigt engagemang infattar att ha koll på sina värdekedjor.
- Breda den svenska skogsdebatten – ökat engagemang och kunskap i internationella skogsfrågor kan ge perspektiv på den svenska skogsdebatten

Vad kan vara nästa steg i ett internationellt engagemang?

- Före en bred grupp aktörer som gemensamt lyfter frågan och med samlad kraft påvisar vikten av att satsa på skoglig internationell närvaro, framför allt till politikerna.
- Enskilda företag kan gynnas av att själva synas internationellt, men än mer önskvärt skulle ett brett svenskt engagemang vara. Svensk närvaro saknas och efterfrågas exempelvis i organisationen ”Forest Trends”.
- Använd skogsnäringens befintliga kanaler.
- Landsbygdsdepartementet och Skogsstyrelsen har mycket begränsat med pengar för internationell verksamhet, till skillnad från Miljödepartementet som kan driva internationella frågor på ett helt annat sätt. Ett viktigt första steg kan därför vara att kommunicera till politikerna att det är viktigt att lägga pengar och resurser på dessa frågor.

Deltagare

Namn	Företag/Organisation
Anders Malmer	SLU
Andreas Persson	Mellanskog
Anette Björlin	WWF
Anja-Christina Beier	SLU
Anna Forslund	SIWI
Berty van Hensber-	SSC Forestry Group Ltd
Charlotte Köhler-	SIWI - Swedish Water
Christer Segerstéen	Södra Skogsägarna
Elin Weyler	SIWI - Swedish Water
Elisabeth Andersson	Skogsstyrelsen
Emilie Westman	Svenska Kyrkan
Emma Berglund	SLU
Eva Ring	Skogsforsk
Fredrik Ingemarson	SIFI
Jan Terstad	Naturskyddsföreningen
Johan Uddling	Göteborgs Universitet
Jorid Hammersland	Miljödepartementet
Karin Glauman	SIWI - Swedish Water
Karin Hansen	IVL
Karin Tormalm	Landsbygdsdeparte-
Katarina Veem	SIWI - Swedish Water
Klas Bengtsson	SSC Forestry Group Ltd
Lennart Ackzell	LRF Skogsägarna
Linnéa Jägrud	Skogsstyrelsen
Lotta Samuelson	SIWI - Swedish Water
Malin Falkenmark	SIWI
Martin Schmalholz	Stora Enso Skog AB
Mats Eriksson	SIWI
Mårten Larsson	Skogsindustrierna
Nicolai Schaaf	SIWI - Swedish Water
Olof Johansson	Sveaskog
Per-Erik Larsson	Södra Skogsägarna
Peter Held	Ekebo Skogsförvaltning
Peter Kogg	SIWI - Swedish Water
Phillia Restiani	SIWI
Sanna Gustafsson	SIWI - Swedish Water
Sofi Alexanderson	WWF
Åke Barklund	SIFI
Åsa Öhman	Mellanskog